

Vluchten kan altijd

Stel je voor dat je vriendin je vraagt om een groot bedrag te overhandigen aan een zakenrelatie in Shanghai, Zhang Xiangzhi genaamd. Zou je dat doen? Zo'n man die in dure auto's rijdt, in mobieltjes praat en voor uitstekende hotels zorgt. De ik-verteller uit 'Vluchten' van de Belgische schrijver Jean- Philippe Toussaint doet het zonder veel vragen te stellen. Hij lijkt in een crimi te stappen.

De ik-verteller en zijn vriendin kennen we nog uit de vorige roman van Toussaint, 'Liefde bedrijven'. Het paar zat in Tokio in een hotel en onderhield een moeizame relatie. Dit nieuwe boek begint met de zin: „Zou het ooit tot een afsluiting komen, met Marie?" Dat belooft niet veel goeds. Al vrij snel vindt de verteller een vrouw in Shanghai voor wie hij amoureuze gevoelens koestert. Hij besluit met Li Tsji te vluchten naar China. Maar op het station ziet hij tot zijn verbazing dat Zhang Xiangzhi ook meegaat.

Wat de zakenrelatie van Marie precies doet, is onduidelijk. Zit hij in de drugs of in een andere illegale handel? Vaag is ook zijn relatie met Li Tsji. Vreemd is het gedrag van de verteller die zomaar wil vluchten naar China. Toussaint is niet de schrijver die bereid is iets uit te leggen. De dingen gebeuren, maar hij voorziet ze niet van een psychologische context. In zijn voorgaande boeken werkte die methode verfrissend vervreemdend, maar nu voel je toch de behoefte aan duiding. Waarom gebeurt dit allemaal?

De liefde tussen Li Tsji en de verteller wordt bijna geconsumeerd. Maar net op het beslissende moment belt Marie hem op zijn mobiel om te vertellen dat haar vader is overleden. De verteller reist per vliegtuig en boot naar Elba om de begrafenis mee te kunnen maken. Die verandering werkt als een groot contrast.

Toch wordt de roman niet minder vreemd. Halverwege de begrafenisdienst vertrekt hij weer. Ook hier wil je weten of tenminste kunnen aanvoelen waarom hij dit doet. Opnieuw kom je met lege handen te staan. Misschien is dat wat Toussaint wil zeggen: dat de moderne mens steeds vlucht als het erop aankomt onze ware gevoelens te tonen. Misschien is het nog cynischer: dat wij daartoe niet meer in staat zijn.

COEN PEPPELENBOS

JEAN-PHILIPPE TOUSSAINT: *Vluchten*. Vertaald door Marianne Kaas. Prometheus, Amsterdam, EUR18,95

